

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського**

ПОГОДЖЕНО
Протокол №1
Від 30 серпня 2022 року
Завідувач кафедри

проф. Чорний О.О.

СИЛАБУС
навчального курсу

**ФІЛОСОФСЬКА АНАЛІТИКА
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

Спеціальність – 033 філософія
Освітній ступінь – доктор філософії
Форма навчання – денна
Форма підсумкового контролю – залік
Викладач – доктор філос. н., проф. Чорний Олександр Олексійович
Телефон – 0935773855
E-mail: o.chornyi75@gmail.com
Години консультацій – вівторок: з 13.00 – по 14.20 в 210 ауд.

2022-2023

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	3
Рік навчання	3
Семестр	5
Компонент освітньої програми	Вибіркова дисципліна
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	90
Обсяг курсу	Денна форма: 30 годин аудиторних (з них: 16 годин лекцій; 14 годин практичних занять), 60 години самостійної роботи.
Мета курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомлення аспірантів з етапами розвитку, предметом та методами філософської аналітики соціально-політичних процесів; опанування ідей наукової аргументації, навчання аспірантів основним філософським методам аналітичного підходу до науково-філософської аналітики.
Електронний ресурс	Zoom. Google Classroom. DISCORD, Moodle.
Сприяння формуванню програмних компетентностей	<p>Загальні компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлення сенсу філософської аналітики, її дисциплінарного розмаїття. 2. Здатність виокремлювати специфіку філософсько-аналітичного знання та мислення. 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософсько-аналітичних ідей, учень та напрямків. 4. Здатність аналізувати сучасні соціально-філософські проблеми та вчення. 5. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань. 6. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи. 7. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської аналітики соціально-політичної та загальнонаукової проблематики.

Програма та структура навчальної дисципліни						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усьог	у тому числі				
о	л	с	лаб.	нд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Філософська аналітика соціально-політичних процесів: ключова проблематика та напрямки.	12	2	2			8
Тема 2. Філософська аналітика соціально-політичних процесів та історичні етапи її розвитку.	12	2	2			8
Тема 3. Ключові проблеми філософської аналітики давнього Сходу.	12	2	2			8
Тема 4. Зародження філософсько-наукової аналітика соціально-політичних процесів в Античності.	14	4	2			8
Разом за змістовим модулем 1	50	10	8			32
Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Філософсько-теологічна аналітика періоду Середніх віків, Відродження та Реформації.	14	2	2			10
Тема 6. Творчий внесок мислителів Нового часу в філософську аналітику соціально-політичних процесів XVII –XVIII ст.	13	2	2			9
Тема 7. Актуальні проблеми філософської аналітики соціально-політичних процесів XX – XXI ст.	13	2	2			9
Разом за змістовим модулем 2	40	6	6			28
Разом	90	16	14			60
Літературні джерела	Основна література: <ol style="list-style-type: none"> Амосов Н.М. Разум, человек, общество, будущее. – К., 1994. Апель К.-О. Дискурс і відповідальність: проблема переходу до пост конвенціональної моралі. Київ, 2009. - 430 с. Аристотель. Аналитика первая и вторая. – М., 1952. Арутюнова Н.Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь/Нина Давыдовна Арутюнова. - М.: Совет. энцикл., 1990. - С. 136-137. 					

5. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. Київ, 2001.- 424 с.
6. Гадамер Х.-Г. Истина и метод . Опыт философской герменевтики. – М.,1988.
7. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки. – К., 1992.
8. Жоль К.К. Логика в лицах и символах. – М., 1993.
9. Ивин А.А. Искусство правильно мыслить. – М., 1990.
10. Индуктивния логика и формирование научного знания. – М.,1987.
- 11.Ишмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. – К.,1997.
- 12.Калиниченко В.В. Язык и трансценденция (По материалам доклада, прочитанного на первых чтениях, посвященных М.К.Мамардашвили)/Владимир Валентинович Калиниченко. - 2005. - Режим доступа: http://www.portalus.ru/modules/philosophy/print.php?subaction=showfull&id=1108054120&archive=0215&start_from=&ucat=1&.
13. Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX ст. – М., 2000. – С. 196-236.
14. Карамишева Н.В. Евристика. –Львів, 2013. – 271 с.
- 15.Карамишева Н.В. Логіка. Пізнання. Евристика. –Львів, 2002. – 352 с.
16. Карамишева Н.В. Педагогічна евристика. //Діалог культур: Україна у світовому контексті. Філософія освіти. – Львів, 2002. Вип. 17.
17. Карнап Р. Философские основания физики. Введение в философию науки. – М., 1971.
18. Келле В.Ж. Наука как компонент социальной системы. – М., 1988.
19. Конверський А.Є. Логіка. – К.,1998.
20. Конфорович А.Г. Математичні софізми і парадокси. – К., 1983.
- 21.Копнин П.В. Диалектика, логика, наука. – М.,1975.

22. Крымский С.Б. Научное знание и принципы его трансформации. – К., 1874.
23. Кулюткин Ю.Н. Эвристические методы в структуре решений. – М., 1970. – 232 с.
24. Лисицына Е.В. Лингвистические особенности философского дискурса П. А. Флоренского: автореф. дис. на соиск. степени канд.филол. наук: 10.02.01/ Евгения Викторовна Лисицына. - Ставрополь, 2006. – 18 с.
25. Лук'янець В.С., Кравенко О.М., Озадовська Л.В. Сучасний науковий дискурс: Оновлення методологічної культури/ Валентин Сергійович Лук'янець, Олександр Михайлович Кравченко, Людмила Василівна Озадовська.- К.: Вид-во Благодійної організації «Центр практичної філософії» НАН України, 2000. -304 с.
26. Лучак А.-М.М. Становлення дискурсивної етики: від категоричного імперативу І. Канта до трансцендентальної прагматики К.- О. Апеля. Дні науки філософського факультету – 2016: матеріали доповідей та виступів / ред. А. Є. Конверський. Київ: Видав.-поліграф. центр «Київ. ун-т». 2016. Ч. 5. С. 32–34.
27. Маковельський А.О. История логики. – М., 1967.
28. Малахов В.П. Основы формальной логики. – М., 1999.
29. Малиновська І.В. Універсалізація термінології ХХІ століття: особливості вербалізації концептів у просторі англomовного дискурсу наук про складність//Лінгвістика ХХІ століття:нові дослідження і перспективи/НАН України. Центр наук.досліджень і викладання іноземних мов/Ірина Віталіївна Малиновська. - К.: Логос, 2007, с. 189-198.
30. Маленко О. Науковий дискурс О.О. Потебні: слово і творчість. Культура слова. 2015 Вип. 83. URL: <https://bit.ly/2HC9qR2>
31. Мамардашвили М.К. Введение в философию// Необходимость себя./ Мераб Константинович Мамардашвили. - М.: "Лабиринт", 1996, с.715.

	<p>32. Мамардашвили М.К. Как я понимаю философию / Мераб Константинович Мамардашвили. - М.: "Прогресс", 1992. - 367 с.</p> <p>33. Мельников В.Н. Логические задачи. – К., 1989.</p> <p>34. Причепій Є. М., Черній А. М., Гвоздецький В. Д., Чекаль Л. А. Філософія/ Є . М. Причепій, А.М. Черній, В.Д. Гвоздецький, Л.А.Чекаль.- К.: "Академія", 2001.- 576 с.</p> <p>35. Скафа Е.И. Эвристическое обучение математике. – Донецк., 2004. – 439 с.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua 2. Освітній дискурс: збірник наукових праць http://www.journal-discourse.com/uk/ 3. Бібліотека філософських першоджерел і критики http://philosophy.ru/library/lofef/antaesth/index.html
<p>Політика дисципліни та оцінювання</p>	<p>Аспірант має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. <p>Аспірант зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до заліку. Аспірант, який не підготував самостійну роботу, до заліку не допускається. - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів. <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється</p>

	<p>відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності. Аспіранти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.</p> <p>Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.</p>																												
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.</p>																												
<p>Оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 15%;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">Оцінка за шкалою ECTS</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th style="width: 30%;">для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики</th> <th style="width: 45%;">для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90 – 100</td> <td style="text-align: center;">A</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td rowspan="5" style="text-align: center; vertical-align: middle;">зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">83 – 89</td> <td style="text-align: center;">B</td> <td rowspan="3" style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">75 – 82</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">68 – 74</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60 – 67</td> <td style="text-align: center;">E</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35 – 59</td> <td style="text-align: center;">F_x</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0 – 34</td> <td style="text-align: center;">F</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	83 – 89	B	добре	75 – 82	C	68 – 74	D	60 – 67	E	задовільно	35 – 59	F _x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
83 – 89	B	добре																											
75 – 82	C																												
68 – 74	D																												
60 – 67	E	задовільно																											
35 – 59	F _x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										